

„HET IVOREN KRUIS IN ZILVERKRANS”.

Herdenking van het 25-jarig bestaan van 1 tot 10 Maart 1935.

De werkzaamheden van het Bestuur van „Het Ivoren Kruis” hebben in de periode 1934—1935 voor een groot deel gestaan in het teeken van de voorbereiding der herdenking van het 25-jarig bestaan der Vereeniging. En natuurlijk moesten onze wegen gaan in de richting van een verhoogde krachtsinspanning om de doeleinden, die de Vereeniging in al die jaren heeft nagestreefd, te bevorderen. Een periode van 25 jaren beteekent voor de verspreiding van juiste begrippen omtrent de noodzakelijkheid van tandheelkundige verzorging veel, zeker voor ons land. Vóór 25 jaren: totaal gemis aan belangstelling voor dit onderwerp bij hen, die geroepen waren om te waken voor de volksgezondheid hier te lande. De in Amerika en Duitschland veldwinnende ideeën met betrekking tot de invoering van een tandheelkundige verzorging van het schoolkind, waren hier óf totaal onbekend óf ze werden in onderwijskringen, geneeskundige kringen en zelfs bij de tandartsen als hersenschimmen en dwaasheden gesignaleerd.

Bij het publiek bestond de taak der tandheekunde uit het wegnemen van pijn, waarbij de lagere klassen der bevolking hieraan het begrip vastkoppelden, dat de kies dus natuurlijk getrokken moest worden, terwijl de meer ontwikkelden en beter gesitueerden reeds eenigermate vertrouwd waren met de gedachte, dat er in vele gevallen nog hoop op het behoud van zoo’n kies bestond. Maar de periodieke contróle door den tandarts, met het doel om groote onheilen te voorkomen, was vóór 25 jaren ook onder de meer ontwikkelden een uitzondering. Betreffende de bekendmaking van al deze ideeën, heeft de propaganda van „Het Ivoren Kruis” in de afgelopen 25 jaren zeer veel goeds gedaan.

Wij zijn ons volkomen bewust van de tekorten, die er bij vele groepen nog bestaan, speciaal wat het individueele inzicht betreft, we weten, dat we niet alle tegenwerking, niet alle onkunde hebben overwonnen,

maar we mogen op het oogenblik van de herdenking van dit jubileum der Vereeniging ook wel eens stilstaan bij de gunstige resultaten. En wie kennis heeft genomen van het hoofdstuk „De Oprichting der Vereeniging” en daaruit heeft gelezen hoe *Witthaus* en anderen vóór 25 jaren zich nog in de bres moesten stellen, om de tandartsen wakker te schudden, voor wat zij als hun taak voor de toekomst hadden te beschouwen, die voelt ook wel, dat er door „Het Ivoren Kruis” op dit gebied veel, zéér veel is bereikt.

Maar van den anderen kant ook zeker niet voldoende, om uitsluitend met een overdreven gevoel van zelfvoldoening op de bereikte resultaten terug te zien en verdere propaganda voor de toekomst overbodig te oordeelen.

Ten volle overtuigd, hoe talrijk de terreinen nog zijn, die voor ontginning braak liggen, werd, zooals in den aanvang van dit hoofdstuk reeds is medegedeeld, een grootsche propaganda voor Maart 1935 overwogen en voorbereid.

Voor deze propaganda-campagne vormde de omstandigheid, dat het verschijnen van de nieuwe uitgave der Vereeniging, het boek van *Witthaus*: „Ons Gebit en de Bestrijding der Tandziekten”, een half jaar later plaats vond, dan oorspronkelijk in de bedoeling van het Bestuur lag, een toevallige gunstige factor. Het was overeenkomstig het doel, dat bij de uitgave voorstond, aangeboden aan een groot aantal personen, aan wier zorgen de sociale tandheelkunde is toevertrouwd en ook op uitgebreide schaal aan de Pers rondgezonden. En zoowel van de zijde der betreffende autoriteiten als van die der Pers mocht onze nieuwe uitgave een zeer gunstige beoordeeling te beurt vallen, waarvan een groot aantal binnengekomen brieven en persrecensies getuigen zijn. Maar hoewel het feitelijk niet in den opzet was opgenomen, kwam door de vertraagde verschijning, op een zeer gunstig moment, n.l. in den loop der Januari-maand van dit jaar, de naamsverandering der Vereeniging onder de oogen van velen en werd op een gunstig tijdstip nogmaals de aandacht op haar doel en werkzaamheden gevestigd.

Intusschen stonden 2 plannen bij het Bestuur voor, om de verhoogde propaganda te verwezenlijken, n.l.:

- I. Een Ivoren-Kruistocht.
- II. Een Tentoonstelling voor Mond- en Tandhygiëne.

Afdeling C: Individuele verzorging van mond en tanden. (Links: een deel van Afd. N: Voeding.)

I. DE „IVOREN-KRUISTOCHT”.

Onder de „Ivoren-Kruistocht” verstond het Bestuur het plan, om gedurende het jaar 1935 door middel van Pers, populaire lezingen, verspreiding van propaganda-uitgaven en eventueel ook Radio-omroep een verhoogde belangstelling voor de tandheelkundige vraagstukken op te wekken.

a. *De Pers.*

Het Bestuur heeft in het einde van Februari aan de Nederlandsche Pers een tweetal artikelen toegezonden over de onderwerpen „Mond- en Tandhygiëne” en „Schooltandverzorging” en blijkens de ingekomen artikelen, is er door een groot aantal bladen een gewillig oor geschonken aan ons verzoek om deze op te nemen. Enkele deden het in extenso, andere hebben den inhoud op eigen wijze in meer beknopten vorm weergegeven.

Deze artikelen, de recensies van het boekje van *Witthaus* en de persverslagen der Rotterdamsche Tentoonstelling hebben wel gemaakt, dat er gedurende de eerste maanden van 1935, meer dan ooit in de Nederlandsche Pers over tandheelkundige volksverzorging en mond- en tandhygiëne in het algemeen gepubliceerd is. En waar de veronderstelling bestaat, dat de tentoonstelling het niet bij één „opvoering” zal laten, daar er hier en daar reeds plannen voor „reprises” in wording zijn, daar zal ook in de komende maanden, dit geluid nog niet terstond verstommen.

b. *Populaire Lezingen in den Lande.*

Hiermede is een begin gemaakt te Rotterdam gedurende de herdenkingsdagen. Op Maandag 4 Maart hield tandarts *G. A. H. Eibrink Jansen*, Leider der Afdeling Schooltandverzorging van den Gemeentelijken Geneeskundigen en Gezondheidsdienst te 's Gravenhage een lezing over „Schooltandverzorging” en op Woensdag 6 Maart behandelde tandarts *A. L. J. C. van Hasselt*, D. D. S. te 's Gravenhage, het onderwerp „Mond- en Tandhygiëne”. Beide lezingen werden gehouden in de groote zaal van de „Mij. tot Nut van het Algemeen” en op beide avonden werden de films der *Vereeniging* vertoond. In aanmerking genomen de bekendheid, die aan het houden van deze lezingen gegeven is, viel de opkomst van het publiek ons niet mede. Het blijkt maar al te vaak, dat juist in de groote steden, waar gedurende de winteravonden zoo véél geboden wordt op velerlei gebied, het de grootste moeite kost

om voor zulke lezingen publiek te trekken. Voor de provincie-plaatsen, waar zoiets veel eerder als een belangrijke gebeurtenis wordt gevoeld en waar de publiciteit ook zoo veel gemakkelijker door de beknopte bladen kan geschieden, is het organiseeren van lezingen een dankbaarder werk.

Intusschen heeft niet alléén Rotterdam zich voor het organiseeren van populaire lezingen gespannen, maar ook elders in den lande zijn deze in de eerste dagen van Maart gehouden. Niet in de groote plaatsen, waar men er de voorkeur aan geeft om op een gunstiger moment te wachten, n.l.: als de Tandheelkundige Tentoonstelling er geëxposeerd zal worden.

c. *Verspreiding van onze Propaganda-uitgaven.*

In den loop van 1934 is een 250-tal van ons prentenboek „A.B.C. over de Tandën” aan diverse Vacantiekolonies, Kindertehuizen, Kinder-sanatoria e.d. gratis verstuurd, met het doel om in deze instellingen de belangstelling voor de goede mondverzorging aan te kweken.

In den aanvang van 1935 volgde een overeenkomstige zending van de „Jongensplaat”.

De „Raadgevingen voor Moeders” waarvan de tekst verzorgd is in samenwerking met verschillende vereenigingen, die op het terrein der kinderverzorging en de prae-natale zorg werkzaam zijn, liggen thans in 10.000 exemplaren gereed om hun weg te vinden en nieuwe geluiden te doen hooren.

Voegen wij aan deze gebeurtenissen toe: de verschijning van het boek van *Wittaus*, „Ons Gebit en de Bestrijding der Tandziekten” en de uitgave van het Gedenkboek, dat ook de bemoeienissen der vereeniging in het daglicht tracht te stellen en ten slotte den verkoop der propaganda-uitgaven op de Tentoonstelling, dan is er in dit jaar met betrekking tot de verspreiding van onze uitgaven veel extra werk gedaan.

d. *Radio-uitzending.*

Aan het oorspronkelijke plan om tusschen de dagen van 1—10 Maart een spreekbeurt voor het Radio-programma in te lasschen over mond- en tandhygiëne, kon door omstandigheden geen gevolg gegeven worden. Wel is de rede, die Z.E. de Minister van Sociale Zaken bij de opening heeft uitgesproken op gramfoonplaten opgenomen en op 3 Maart in het Zondagavond programma der A.V.R.O. ingevoegd.

Er zal naar gestreefd worden, om in den loop van dit jaar toch een populaire voordracht per radio rond te zenden.

Afdeeling D: Schootandverzorging. (Rechts de Nazorg.)

II. DE TENTOONSTELLING.

De voorbereiding voor de Tentoonstelling heeft het afgeloopen jaar veel inspanning gekost en slechts door het feit, dat een groot aantal collega's zich voor dit werk niet alléén heeft beschikbaar gesteld, maar ook met energie er zich voor gespannen heeft om een goed geheel samen te stellen, is het omvangrijke werk tot een goed resultaat gebracht. Het Bestuur voelt daarom de behoefte, om op deze plaats nogmaals zijn erkentelijkheid te betuigen voor deze zeer goede collegiale samenwerking.

Hoofdzak voor den opzet moest zijn: een expositie, die de tekortkomingen der tandheelkundige volksverzorging hier te lande duidelijk aan den dag zou stellen in verhouding tot datgene, wat er in het buitenland geschiedt. Maar bovendien, om het bezoek voor zoo'n tentoonstelling aantrekkelijk te maken, werd het plan gevormd, om andere afdelingen in te voegen, die voor speciale groepen van bezoekers attractie zouden opleveren.

Zoo werden de volgende afdelingen geprojecteerd:

- Afdeeling A Algemeene propaganda voor mond- en tandhygiëne.
- Afdeeling B Leermiddelen bij populaire voordrachten.
- Afdeeling C Individueele verzorging van mond en tanden.
- Afdeeling D Schooltandverzorging en Nazorg.
- Afdeeling E Tandheelkundige Volksverzorging.
- Afdeeling F Wetenschappelijke afdeling.
- Afdeeling H Afwijkingen in de tandstelling. Tandregulatie.
- Afdeeling J Tandziekten en hunne gevolgen. Conserveerende tandheelkunde.
Tandvleeschziekten en ziekten van de tandkas.
Tandsteenafzettingen.
- Afdeeling K Tandvervangkunst: Prothese, Kroon- en Brugwerk.
- Afdeeling L Gezichts- en gehemelte spleten; vóórkomen en behandeling.
- Afdeeling M Kaakfracturen.
- Afdeeling N Voeding.
- Afdeeling P Tijdschriften.
- Afdeeling S Geschiedenis der tandheelkunde.
- Afdeeling T Folklore en curiosa.

De Tentoonstelling is gehouden van 1—10 Maart in het nieuwe, moderne gebouw der „Rotterdamsche Kunstkring” na op 1 Maart geopend te zijn door Z.E. den Minister van Sociale Zaken, Prof. Dr. J. R. Slotemaker de Bruïne in tegenwoordigheid van vele autoriteiten op het terrein der sociale volksverzorging, vertegenwoordigers der tandheelkundige vereenigingen en een groot aantal collega's. Een groot aantal bloemstukken o.a. van het Nederlandsch Tandheelkundig Genootschap, de Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen, de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, de Afdeling Rotterdam en Omstreken dezer „Maatschappij”, de Rotterdamsche Tandartsen Vereeniging en de Amsterdamsche Tandheelkundige Vereeniging gaven aan de Tentoonstelling een feestelijk aanzien. Gedurende den geheelen duur der Tentoonstelling heeft een Dames-Comité, bestaande uit de echtgenooten van Rotterdamsche collega's er voor gezorgd, dat het aanzien frisch en zindelijk bleef en dat de zalen door bloemen een fleurig karakter droegen. Het Bestuur is deze dames zeer dankbaar voor hun goede zorgen! Ook aan de Rotterdamsche collega's is groote dank verschuldigd, daar zij hun medewerking er toe verleend hebben om te zorgen, dat er regelmatig 3 tandartsen in de zalen aanwezig waren, om de bezoekers rond te geleiden en de gewenschte inlichtingen te verschaffen.

Over het feit, of de toeloop aan de verwachtingen heeft voldaan, loopen de meeningen zeer uiteen. Zeker zijn we verheugd, dat allen, die direct met de regeling der tandheelkundige volksverzorging te maken hebben, tot de bezoekers hebben behoord. Het totaal aantal bezoekers bedroeg ruim 2000, een aantal, dat volgens hen, die met tentoonstellingen op verschillend gebied uit te staan hebben gehad, tot volledige tevredenheid kan stemmen, al ontveinst het Bestuur zich niet, dat enkelen onzer na de verspreiding van het zeer goede affiche op de reclamezuilen e.a. plaatsen, de publicatie in de bioscopen en de bekendmaking aan een groot aantal patienten, zich een nog grooter bezoek hadden voorgesteld.

Wil de vele moeite aan de samenstelling verbonden, nu ook ten volle beloofd worden, dan zullen thans meerdere tentoonstellingen moeten volgen! Over enkele der hoofdplaatsen van ons land zijn reeds besprekingen gaande, maar ook de kleinere plaatsen zullen voor tentoonstellingen van geringeren omvang in aanmerking komen. Hiervoor zullen zich de voornaamste afdelingen juist bijzonder leenen. Voor een kleine expositie, die de keurige inzending „Schooltandverzorging” bevat, zoo vakkundig samengesteld door de welwillende medewerking van het Mu-

Een hoek der Afdeling F: Wetenschappelijke Afdeling. (Op den voorgrond o.a. afgietsels van prae-historische schedels.)

Op den voorgrond: een deel van Afd. J: Tandvleeschziekten, ziekten van de tandkas en de inzending Onderwijs in de conserverende tandheelkunde. Achteraan: Afd. L: Gezicht- en gehemeltespleten. Aan den wand nog diverse propagandaplatten der Afd. A.

seum voor het Onderwijs en Schoolbioscoop der Gemeente 's Gravenhage en daarnaast de Afdelingen „Tandheelkundige Volksverzorging” en „Individueele Verzorging van Mond en Tandem” zal met de collectie der vitrines reeds een zeer goed geheel zijn samen te stellen.

De voortzetting der herdenking van het 25-jarig bestaan van „Het Ivoren Kruis” moet thans inluiden!

De Herdenking in Intiemeren Kring.

Rotterdam zou zijn goede reputatie verloren hebben, als er aan deze herdenking geen enkel feestelijk karakter gegeven was. Om aan dit gevaar te ontkomen werd Zaterdag 2 Maart bestemd als de dag voor de collega's.

Velen zijn dien dag naar Rotterdam gekomen, om de tentoonstelling te bezoeken en de receptie, die het Bestuur van 4.30—5.30 hield in Restaurant Bristol, te bezoeken. En aan den maaltijd, die daar gehouden werd, verzamelden zich 64 gasten.

De Feestcommissie had voor dien avond voor een goed programma gezorgd, dat door de R.T.V. aan „Het Ivoren Kruis” werd aangeboden. De gasten kregen eerst te zien 3 films samengesteld door collega H u n n i n g h e r „Lied van de Zon”, „Een fietstocht door de Fransche Alpen” en een zeer geestige film „Kiespijn”. Daarna werd een quadrille uitgevoerd door 8 „R.T.V.”-dames in costumes Louis XIV, en werd er nog een jubileum-lied voorgedragen door collega v. d. M e y d e B i e, terwijl de slotapothecose werd gevormd door een dans om „Het Ivoren Kruis” wederom door 3 echtgenooten van leden der R.T.V.

Wanneer ik dan tot slot verklap, dat de laatste gasten het huis van den Voorzitter tegen half zeven verlieten, dan kan de Vereeniging, naar we gelooven, ook op een zeer geslaagden feestavond terug zien.

J. J. BACKER DIRKS.